

Študentská vedecká aktivita

Komparácie požiadaviek podnikov na uchádzačov o prácu s profilom absolventa EF UMB

Bc. Magdaléna Daneková

Sekcia: 7. Sekcia – Manažérske systémy /v Poprade/

Konzultant: Ing. Lucia Hudáková

Banská Bystrica
2014

Obsah

Obsah.....	2
Úvod	3
1. Analýza požiadaviek podnikov kladených na absolventa EF UMB.....	4
Záver.....	12
Prílohy	14

Úvod

Po ukončení vysokoškolského štúdia, je cieľom každého študenta nájsť si dobrú prácu, v ktorej by mohol uplatniť a prezentovať nadobudnuté vedomosti. Ako už vyplýva zo začiatkových písmen našej fakulty, jej poslaním je pripravovať erudovaných ekonómov, ktorí vedia efektívne využívať nadobudnuté vedomosti, ktoré im napomáhajú k flexibilnému uplatneniu na domácom i zahraničnom trhu práce. Absolventi Ekonomickej fakulty sa tak stávajú užitočnými a uznávanými osobnosťami, ktoré vďaka svojmu rozšírenému kritickému mysleniu a poznaniu dokážu pozitívne ovplyvniť svoju budúcnosť a tým prispievať k rozvoju vzdelanostnej spoločnosti.

Na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela, je možné dosiahnuť vzdelanie v troch stupňoch vysokoškolského štúdia – bakalárskom, inžinierskom a doktorandskom. Absolvent každého stupňa by mal disponovať vedomosťami zodpovedajúcimi príslušnému stupňu vzdelania a študijnému programu.

Vo všeobecnosti by mal absolvent prvého stupňa vysokoškolského štúdia disponovať znalosťami z oblasti ekonómie, práva, kvantitatívnych metód, manažmentu, marketingu, financií, účtovníctva, svetového jazyka a odborných predmetov absolvovaných vo vybranom študijnom programe. Uplatnenie absolventa bakalárskeho stupňa štúdia je najmä na základnom a strednom stupni riadenia podniku.

Na druhom stupni vysokoškolského štúdia si študent prehĺbuje vedomosti získané na prvom stupni vysokoškolského štúdia v rovnakom, resp. príbuznom študijnom programe, čím sa posúva hranica jeho uplatnenia aj na stredný či vrcholový stupeň riadenia podniku.

Absolvent tretieho stupňa vysokoškolského štúdia ovláda metódy vedeckej práce a vie ich efektívne využiť v rôznych výskumoch, či už na vysokých školách, vo vedeckých ústavoch, alebo v konkrétnych organizáciách.

Cieľom práce je zistiť, s akými požiadavkami sa stretli absolventi Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela pri pracovných pohovoroch a na základe výsledkov výskumu zostaviť rebríček kľúčových požiadaviek kladených na absolventa EF UMB.

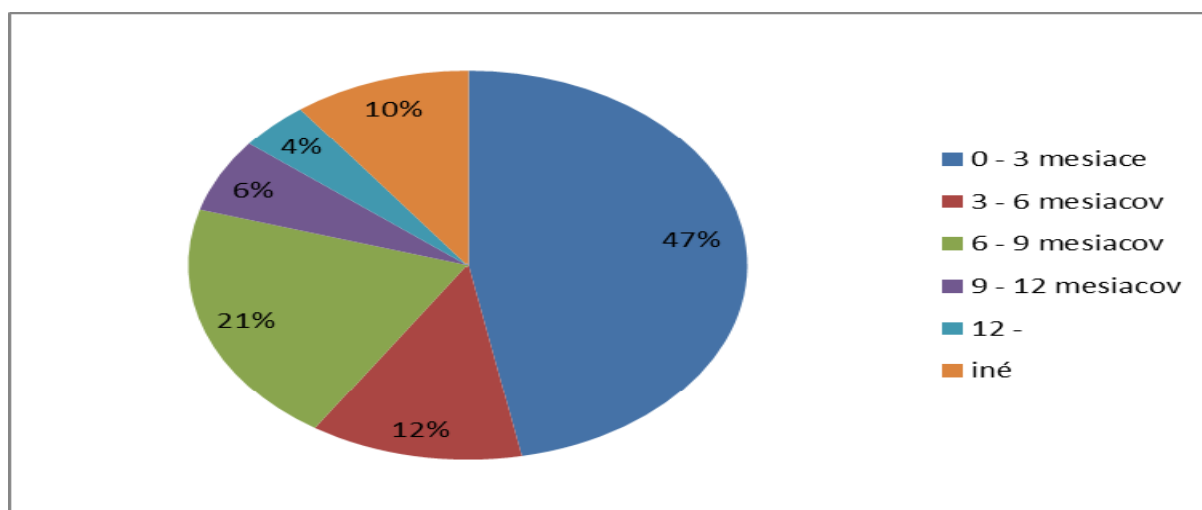
1. Analýza požiadaviek podnikov kladených na absolventa EF UMB

Pre potreby analytického spracovania danej témy sme využili elektronický dotazník, vďaka ktorému sme mohli osloviť širší okruh absolventov Ekonomickej fakulty. Dotazník uvádzame v prílohovej časti.

Pri formulovaní otázok dotazníka sme sa zamerali na najčastejšie kladené požiadavky pri pracovných pohovoroch s cieľom zistiť, či tieto sa zhodujú s požiadavkami kladenými na absolventa Ekonomickej fakulty. V záverečnej časti dotazníka sme umiestnili identifikačné otázky, ktoré nám slúžili pre lepšie triedenie údajov.

Adresu s dotazníkom sme umiestnili na sociálnej sieti, aby sme zabezpečili jeho rýchlejšie šírenie potenciálnym respondentom. Dotazník vyplnilo 49 respondentov, z toho 40 žien a 9 mužov, prevažne s ukončeným druhým stupňom vysokoškolského štúdia – 89,80%. Dvadsať jeden respondentov ukončilo štúdium v roku 2013 a devätnásť v roku 2012. V roku 2011 ukončilo štúdium sedem respondentov, v roku 2007 jeden respondent a taktiež jeden respondent ukončil štúdium v roku 1999. Väčšina respondentov študovala v programe Ekonomika a manažment podniku (73,47%), ale našli sa aj respondenti ktorý študovali Financie, bankovníctvo a investovanie (10,20%), Cestovný ruch (6,12%), Verejnú ekonomiku a služby (6,12%) a Verejnú správu a regionálny rozvoj (4,08%).

V prvej otázke sme sa respondentov pýtali, za aké časové obdobie, po ukončení štúdia, si našli prácu. Pre lepšiu ilustráciu výsledky uvádzame v grafe 1.

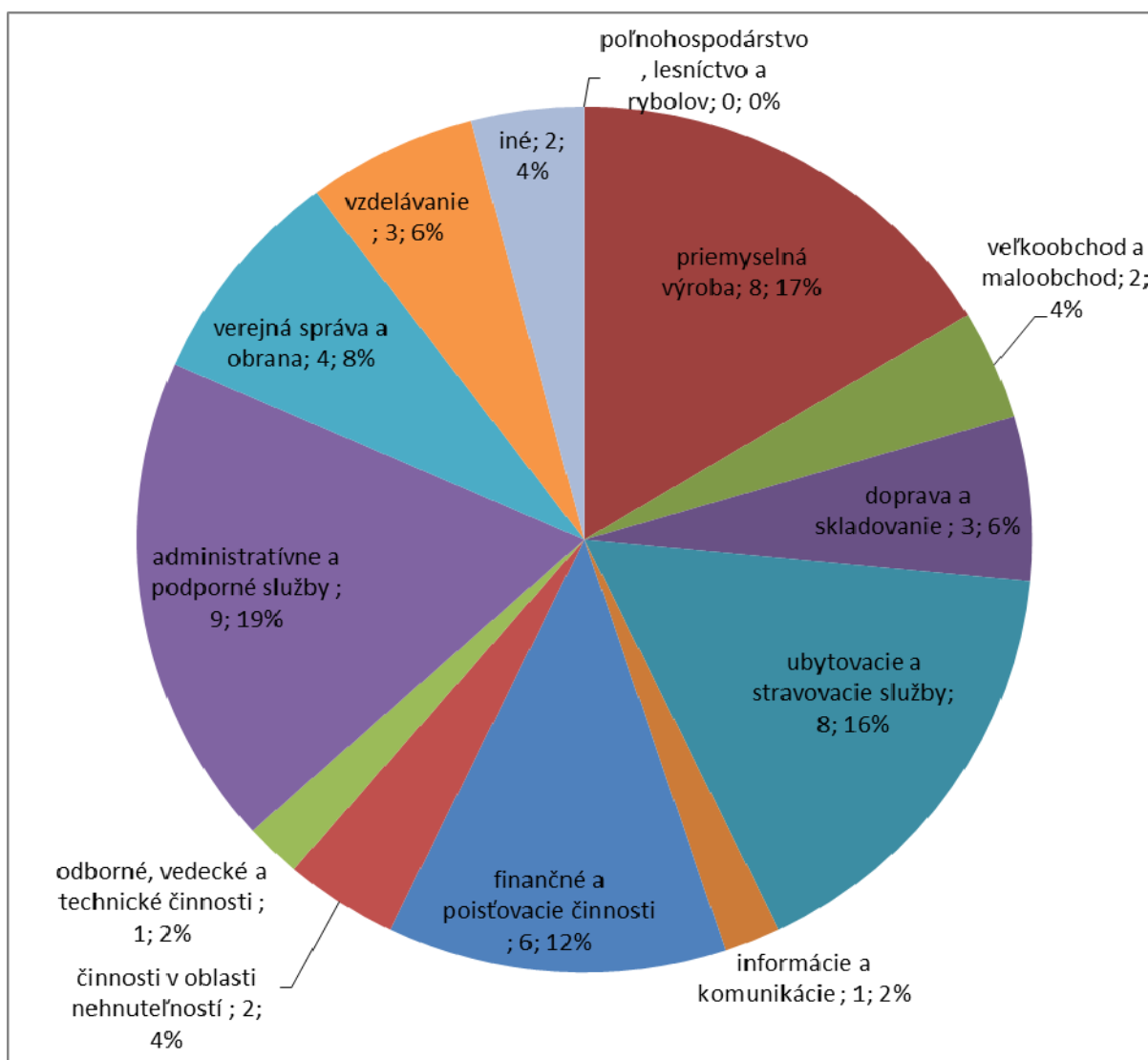

Graf 1 Obdobie medzi ukončením štúdia a nástupom do práce

Prameň: vlastné spracovanie

Do troch mesiacov po ukončení štúdia si našlo prácu 23 absolventov, čo predstavuje 47% všetkých respondentov. 21% absolventov sa zamestnalo v rozmedzí od 6 – 9 mesiacov a 12% v rozmedzí od 3- 6 mesiacov. Trom respondentom sa podarilo zamestnať do 12. mesiacov a dvaja respondenti si hľadali prácu viac ako rok. Počas štúdia sa zamestnali 4 respondenti a jeden uviedol, že sa nezamestnal nikdy.

V druhej otázke sme sa pýtali, v akej odvetvi ekonomickej činnosti respondenti pracujú. Využili sme pri tom štatistickú klasifikáciu ekonomických činností SK NACE rev. 2. Vzhľadom k veľkému výberu možností, uvádzame výsledky v grafe 2.

Graf 2 Odvetvia ekonomickej činnosti SK NACE rev. 2

Prameň: vlastné spracovanie

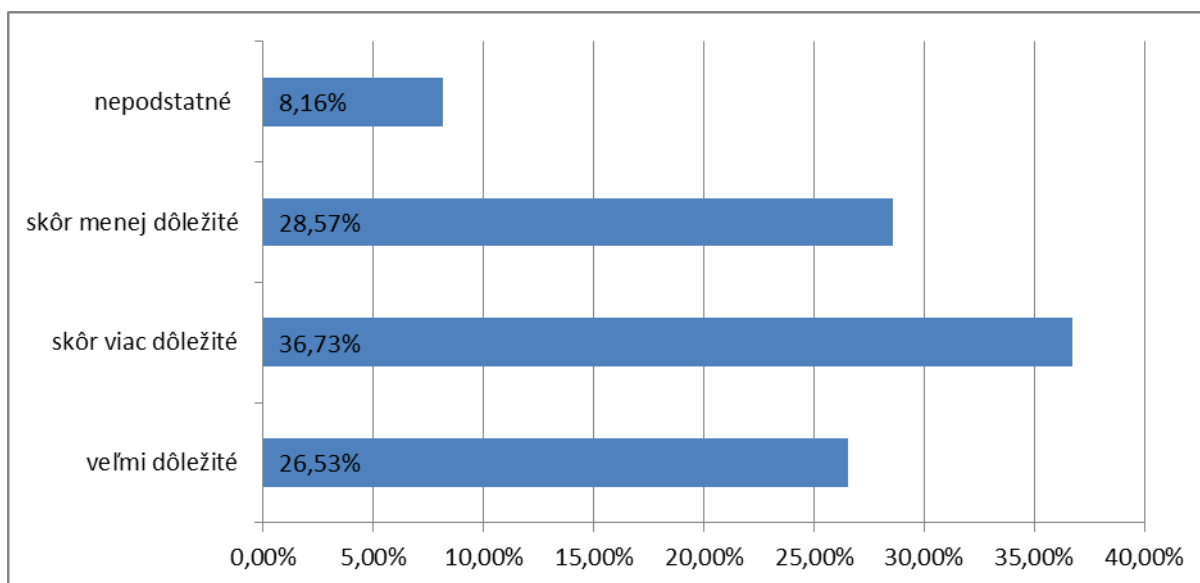
V oblasti administratívnych a podporných služieb pracuje 9 respondentov, čo predstavuje 9,19% zo všetkých opýtaných. V priemyselnej výrobe a v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb, pracujú zhodne ôsmi respondenti. Šesť respondentov je zamestnaných v oblasti finančných

a poisťovacích činností a štyria vo verejnej správe. V poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove nie je zamestnaný žiaden z respondentov a jeden pracuje v oblasti stavebníctva.

Ďalej sme sa pýtali, v ktorom kraji Slovenskej republiky absolventi pracujú. Najviac absolventov, 34,69%, je zamestnaných v Bratislavskom kraji. Dvanásť respondentov je zamestnaných v Prešovskom kraji a 8 v Banskobystrickom kraji. V Žilinskom kraji pracuje 6 absolventov, čo predstavuje 12,24% oslovených absolventov. V ostatných krajoch, t. j. v Trnavskom, Nitrianskom, Trenčianskom a Košickom, pracuje zhodne 1 respondent. V Českej republike pracuje jeden absolvent a jeden nepochopil otázku.

Pokladali sme za dôležité zistiť, či absolventi Ekonomickej fakulty pracujú v odbore v ktorom vyštudovali. Kladne odpovedalo 31 respondentov, čo predstavuje 63,27% opýtaných, zatiaľ čo zvyšných 36,73% pracuje v inom odbore.

Nevýhodou čerstvého absolventa môže byť nedostatok praktických skúseností, ktoré sú v ponukách práce zamestnávateľmi často vyžadované. Absolventov sme sa preto spýtali, aké boli, podľa nich, pre potenciálneho zamestnávateľa, dôležité predošlé pracovné skúsenosti pri hľadaní práce. Výsledky sú znázornené v grafe 3.

Graf 3 Dôležitosť predchádzajúcich pracovných skúseností

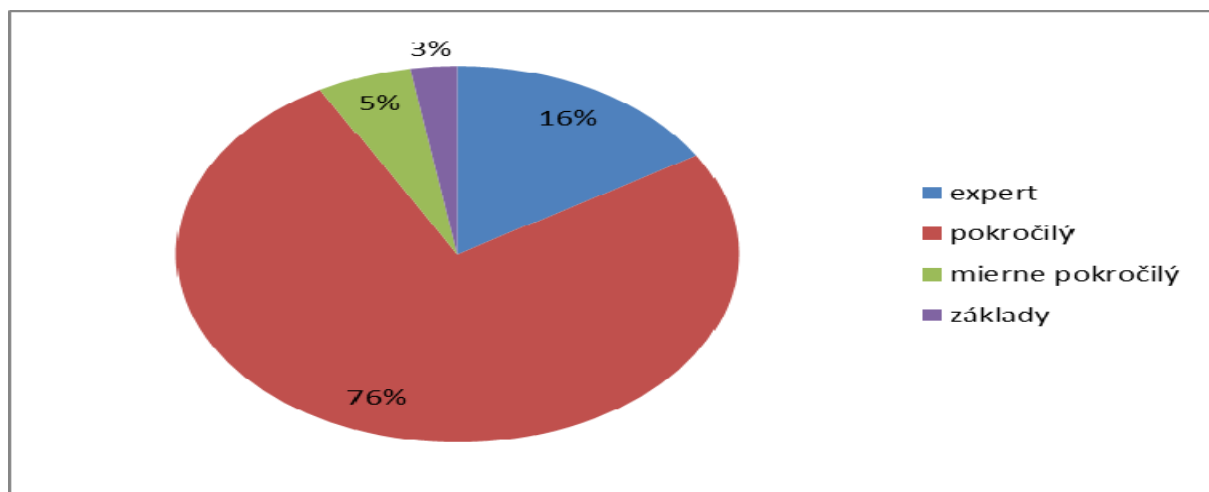
Prameň: vlastné spracovanie

Väčšina zamestnávateľov pokladá predchádzajúcu prax za dôležitý faktor, pri výbere vhodného uchádzača o prácu. Osemnásť respondentov uviedlo, že pre zamestnávateľa sú predošlé pracovné skúsenosti viac dôležité, čo môže byť spôsobené tým, že zamestnávatelia preferujú prijímanie skúsenejších ľudí pred menej skúsenými ľuďmi. Len štyria respondenti, čo predstavuje 8,16%, uviedlo, že pre zamestnávateľa bola predošlá prax nepodstatná.

V súčasnom globalizovanom svete, keď v jednotlivých krajinách, a taktiež aj na Slovensku, pôsobí čoraz viac zahraničných firiem, je jazyk nesporne jednou z najdôležitejších zručností, ktorými by mal absolvent Ekonomickej fakulty disponovať. Respondentov sme sa teda opýtali, či bola znalosť jazyka pri hľadaní práce dôležitá. Až 63,27 % opýtaných uviedlo, že znalosť jazyka bola dôležitá. Keďže sme sa na otázku jazykových zručností chceli pozrieť podrobnejšie, pripravili sme si v súvislosti s tým, ešte tri doplňujúce otázky. Tieto otázky však boli určené len pre respondentov, ktorí sa pri hľadaní práce stretli s požiadavkou znalosti cudzieho jazyka. Respondenti ktorí sa s touto požiadavkou nestretli, mohli dané otázky preskočiť.

Niektorí študenti, v snahe o zvýšenie svojich jazykových zručností, absolvujú aj štátnu skúšku z cudzieho jazyka. Zaujímalo nás, či sa pri pracovných pohovoroch stretli s požiadavkou o preukázanie a doloženie jazykových zručností aj certifikátom o absolvovaní daného jazyka, či o vykonaní štátnej skúšky z daného jazyka. Z tridsiatich siedmich respondentov, ktorí odpovedali na túto otázku, 89,19% uviedlo, že túto znalosť preukazovať nemuseli.

Pre budúcich absolventov je určite podstatná informácia, týkajúca sa úrovne znalosti cudzieho jazyka, ktorú zamestnávateľia vyžadujú. Respondentom sme ponúkli štyri možnosti odpovede na danú otázku. Odpovede na túto otázku zobrazuje graf 4.

Graf 4 Úroveň znalosti cudzieho jazyka

Prameň: vlastné spracovanie

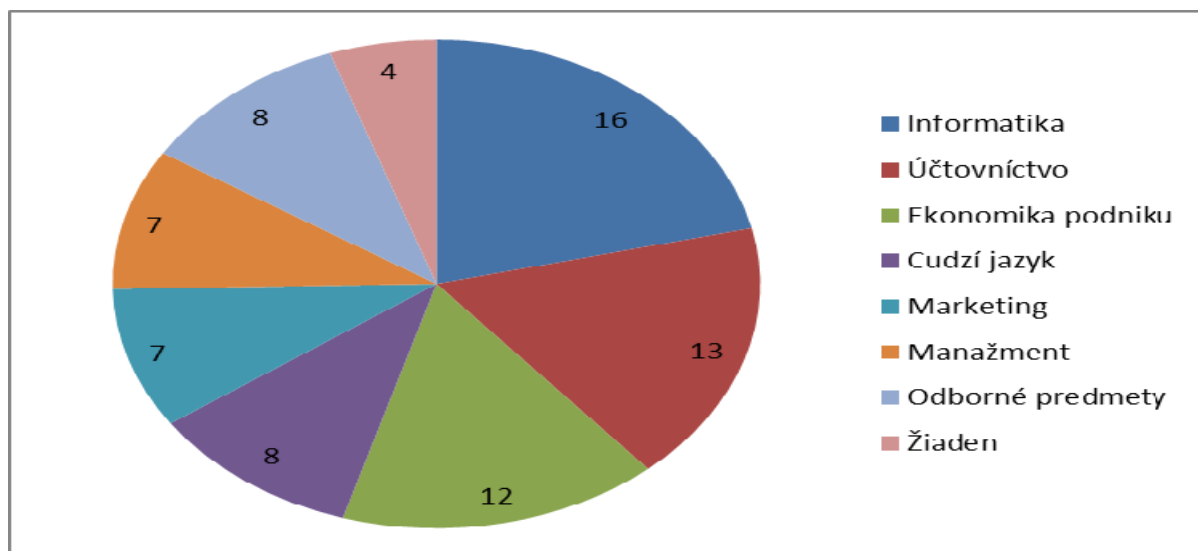
Zamestnávateľia očakávajú, že uchádzači, ktorí prejavia záujem o vybranú pracovnú pozíciu, ktorá je spojená s požiadavkou znalosti cudzieho jazyka, budú daný jazyk ovládať na úrovni – pokročilý, čo potvrdilo 28 respondentov. Len jeden respondent uviedol, že mu stačili základy cudzieho jazyka.

Pri otázke, ktorý cudzí jazyk využívajú najčastejšie, 31 respondentov uviedlo anglický jazyk a 14 respondentov nemecký jazyk. Medzi odpoveďami sme sa však stretli aj s francúzskym, chorvátskym, talianskym a poľským jazykom.

Často sa stretávame s názormi, či skúsenosťami starších, že na pracovnom pohovore zamestnávateľia zvyknú preverovať pripravenosť absolventa aj riešením rôznych úloh. Z toho dôvodu sme sa respondentov spýtali, či sa stretli s požiadavkou na riešenie praktických úloh, ako napr. účtovanie, kalkulovalenie a pod. Prekvapivo však až 81,63% respondentov uviedlo, že s danou požiadavkou sa nestretlo. Zvyšných 18,37%, čo predstavuje 9 uchádzačov, odpovedalo, že sa s danou požiadavkou stretli. Keďže na danú otázku odpovedali kladne, ďalej sme sa ich spýtali, aký konkrétny typ úlohy riešili.

Najčastejšie si zamestnávateľia preverili znalosti práce s MS Office, konkrétne s programom Excel, formou zadávania rôznych vzorcov a funkcií. Uchádzači sa taktiež stretli s účtovníctvom a s ním spojeným zostavením súvahy, výpočtom výsledku hospodárenia či predkontovaním základných účtovných prípadov. Výnimkou neboli ani matematické úlohy na preverenie logického myslenia uchádzačov, kalkulácie nákladov a riešenia prípadových štúdií, zameraných na riešenie konfliktov so zákazníkmi. Jeden z respondentov, sa stretol s danými typmi úloh pri pohovore vedenom v anglickom jazyku.

Pri otázke, ktorý predmet zo študijného programu respondenti v praxi využívajú najviac, sme im umožnili uviesť viacero odpovedí, na základe ktorých sme potom zostavili výsledný graf 5.

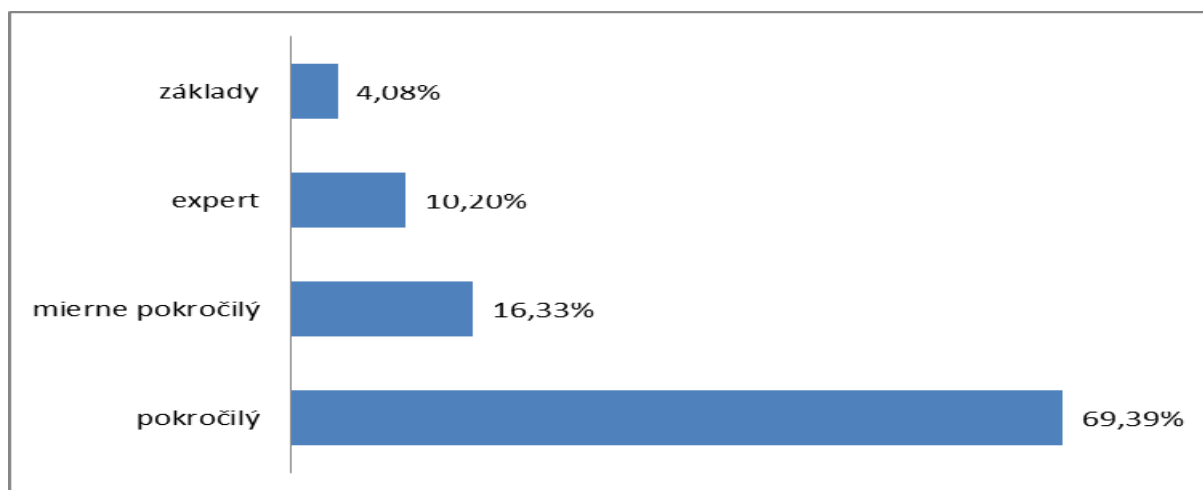
Graf 5 Najvyužívanejšie predmety zo študijného programu

Prameň: vlastné spracovanie

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce predmety patrila informatika, účtovníctvo a ekonomika podniku. Keďže produkty firiem musia zaujať zákazníka, zišli sa absolventom znalosti z marketingu

a pre prácu s ľuďmi poznatky s manažmentu. K ďalším predmetom ktoré respondenti uviedli, patria predmety priamo z toho ktorého absolvovaného študijného programu ako napríklad finančná matematika, poisťovníctvo či cestovný ruch. Štyria respondenti uviedli, že v praxi nevyužívajú poznatky zo žiadneho predmetu, ktorý absolvovali počas štúdia na vysokej škole.

V súčasnej dobe rozšírených informačno – komunikačných technológií vychádzame z predpokladu, že uchádzač o prácu musí disponovať zručnosťami z oblasti informačných technológií. Absolventov sme sa spýtali, aká je podľa nich, pre zamestnávateľa dôležitá znalosť informačno – komunikačných technológií a počítačové zručnosti. Výsledky zobrazuje graf 6.

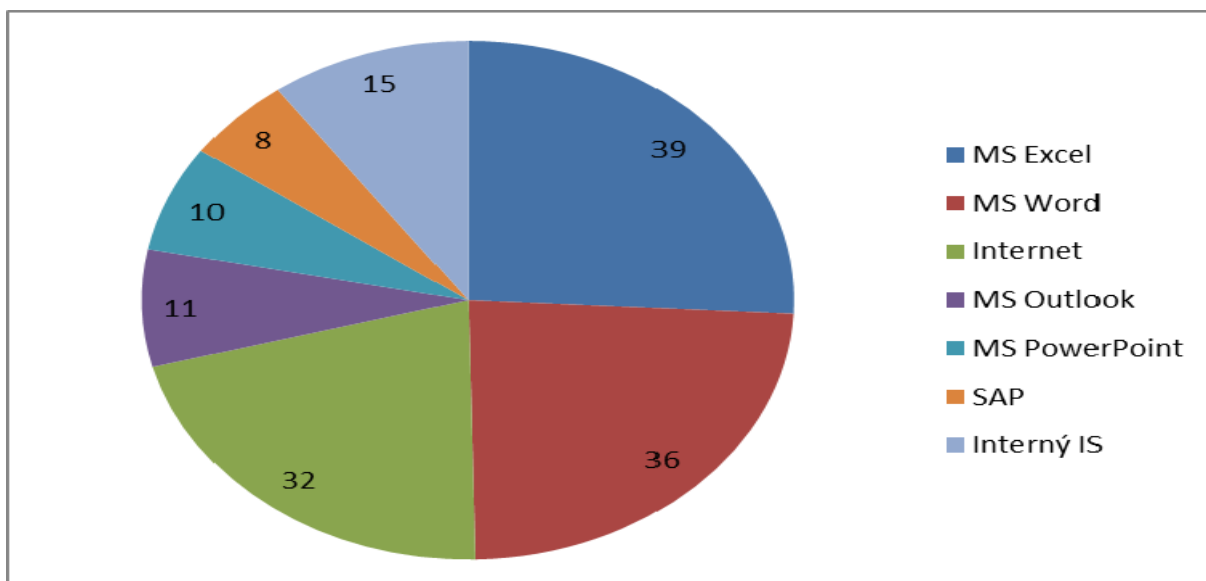

Graf 6 Znalosť IKT

Prameň: vlastné spracovanie

Absolventi by mali byť pokročilí v práci s informačnými technológiami, čo potvrdilo 69,39% respondentov. Výsledok tejto otázky potvrdil aj výsledky predchádzajúcich otázok z ktorých vyplynulo, že znalosť informatiky patrí k jedným z najdôležitejších zručností, ktorými by mal absolvent Ekonomickej fakulty disponovať.

V nadväznosti na predchádzajúcu otázku sme sa ďalej spýtali, ktoré kancelárske systémy a aplikácie využívajú absolventi pri svojej práci. Nakoľko sme umožnili respondentom uviesť viacero možností, výsledky, pre lepšiu prehľadnosť, ilustruje graf 7.

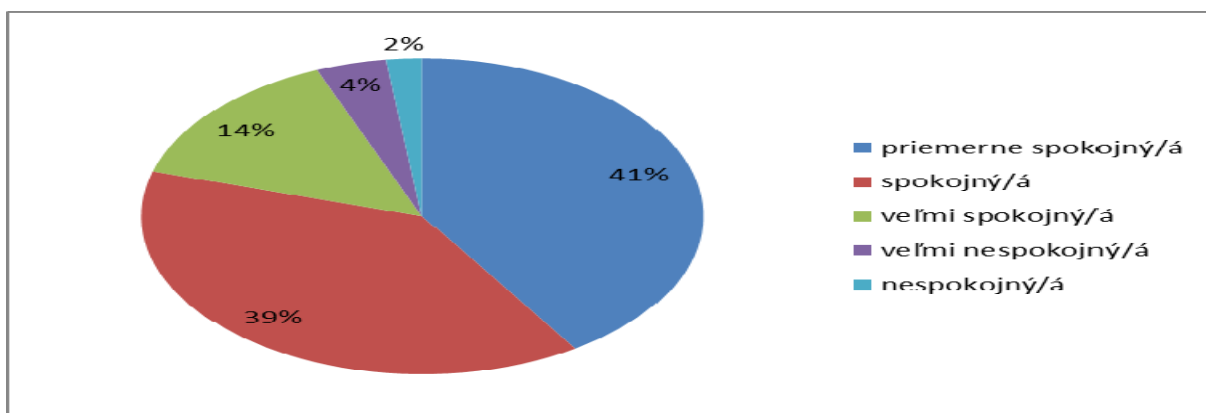
Graf 7 Kancelárske aplikácie a systémy

Prameň: vlastné spracovanie

Absolventi pri práci najčastejšie využívajú MS Excel a MS Word a taktiež internet. Mnoho podnikov má vlastný interný informačný systém či softvér, s ktorým sa absolvent oboznámi po prijatí do zamestnania.

Okrem praktických zručností sú pre potenciálnych zamestnávateľov určite dôležité aj osobnostné vlastnosti uchádzačov o prácu. V nasledujúcej otázke sme respondentov požiadali, aby zoradili od najdôležitejšieho po najmenej dôležité vlastnosti, ktorými by mal disponovať absolvent Ekonomickej fakulty, z hľadiska ich osobných pracovných skúseností. Za najdôležitejšiu absolventi považujú samostatnosť, ďalej komunikatívnosť, zmysel pre zodpovednosť a flexibilitu. Za najmenej dôležitú považujú kreativitu.

Za nemenej dôležité sme považovali zistiť, či sú absolventi Ekonomickej fakulty spokojní s kvalitou vzdelávania, ktorá im bola poskytnutá počas štúdia. Výsledky prezentujeme v grafe 8.

Graf 8 Spokojnosť s kvalitou vzdelávania

Prameň: vlastné spracovanie

Väčšina absolventov, 41%, uviedla, že s kvalitou poskytnutého vzdelania je priemerne spokojná. Vo všeobecnosti však počet spokojných absolventov prevyšuje počet nespokojných absolventov. Nespokojný absolvent bol jeden a veľmi nespokojní absolventi boli dvaja, čo predstavuje 4% z celkového počtu.

V záverečnej časti kľúčových otázok dotazníka sme sa respondentov opýtali, ako často využívajú vedomosti získané počas štúdia na Ekonomickej fakulte pri výkone svojej práce. Tridsať absolventov odpovedalo, že nadobudnuté vedomosti využívajú pri svojej práci občas. Deväť respondentov tieto vedomosti využíva často. Veľmi často využíva nadobudnuté vedomosti päť absolventov, čo predstavuje 10,20% a zvyšných päť absolventov nadobudnuté vedomosti nevyužíva vôbec.

V súvislosti s predchádzajúcou otázkou sme chceli vedieť, vedomosti z ktorej oblasti využívajú absolventi najviac. Najčastejšie sme sa stretli s odpoveďou, že pri výkone práce je najdôležitejšie disponovať zručnosťami v oblasti informačných technológií, konkrétne ovládať prácu s MS Excel. Nemenej dôležité sú poznatky získané z účtovníctva ako aj z ekonomiky podniku. Pre prácu s ľuďmi je nevyhnutné ovládať základné princípy práce s ľuďmi ktoré absolventi nadobudli prostredníctvom predmetu manažment ľudských zdrojov. Absolventi, ktorí pri práci využívajú cudzí jazyk, dávajú do popredia jeho aktívnu znalosť.

Záver

V práci sme sa zaoberali komparáciou požiadaviek kladených na absolventov Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela.

Na získanie potrebných údajov k spracovaniu tejto práce sme využili elektronický dotazník, vďaka ktorému sa nám podarilo osloviť 49 absolventov. Do dotazníka sme zahrnuli otázky, ktorých odpovede by mohli byť prínosom pre študentov z práve končiacich ročníkov.

V prvej otázke sme zisťovali, za aký dlhý čas po ukončení štúdia sa podarilo absolventom zamestnať. Na naše potešenie je uplatnenie a dopyt po absolventoch našej fakulty vysoký, nakoľko 23 študentov sa zamestnalo do troch mesiacov od ukončenia štúdia a štyria dokonca pracovali ešte pred ukončením štúdia.

Čo sa týka odvetvia, v ktorom sa naši absolventi najčastejšie zamestnávajú, sme nedospeli k úplne jednoznačným výsledkom. Takmer každá oblasť ekonomických činností, môže byť potenciálnym miestom uplatnenia absolventov Ekonomickej fakulty, vďaka širokému spektru vedomostí, ktoré absolvent počas štúdia získal.

Pozitívnym je pre nás fakt, že väčšina absolventov pracuje v odbore, ktorý vyštudovali. Je to motivácia pre nás, ktorí stále študujeme, aby sme boli vytrvalí a získali pocit, že roky strávené na vysokej škole nie sú zbytočné.

Za malé negatívum rokov strávených na vysokej škole však považujeme absenciu praktických skúseností, ktoré sú v praxi veľmi často vyžadované. V takmer každej ponuke práce sa stretávame s požiadavkou niekoľkoročnej praxe. V takýto prípadoch je nutnosťou, aby absolvent disponoval vedomostnými či osobnostnými charakteristikami, ktoré aj napriek absentujúcim pracovným skúsenostiam, presvedčia potenciálneho zamestnávateľa o vhodnosti absolventa na výkon danej práce.

Vedomostná stránka je zabezpečovaná štúdiom vhodne nakombinovaných a všeobecne uplatniteľných predmetov. Ekonomické predmety pomáhajú absolventom zorientovať sa v problematike chodu a fungovania podniku z ekonomickej stránky, manažérske predmety im umožňujú zabezpečiť fungovanie podniku z riadiacej stránky, či zo stránky ľudských zdrojov. Informatika napomáha k využívaniu moderných technológií, ktoré sú v podnikovej praxi veľmi rozšírené a štúdiom cudzích jazykov sa rozširuje oblasť uplatnenia absolventov aj o medzinárodné podniky.

Cieľom práce bolo zistiť, s akými požiadavkami sa stretli absolventi Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela pri pracovných pohovoroch a na základe výsledkov výskumu, zostaviť rebríček kľúčových požiadaviek kladených na absolventa EF UMB. Výsledky výskumu prezentuje obrázok 1.

Kľúčové požiadavky kladené na absolventa EF UMB		
Požiadavka	Úroveň	Oblasť
Počítačové zručnosti	pokročilý	MS Excel
		MS Word
		internet
Jazykové znalosti	pokročilý	AJ
Osobné vlastnosti	samostatnosť komunikatívnosť zodpovednosť	

Obrázok 1 Požiadavky kladené na absolventa EF UMB

Prameň: vlastné spracovanie

Práca s počítačom je pri výkone niektorých zamestnaní nevyhnutná. Výsledky výskumu preukazujú, že absolvent Ekonomickej fakulty musí byť pokročilý v práci s počítačovými programami a to najmä v programe MS Excel, MS Word a taktiež v práci s internetom, ktoré sa v odpovediach respondentov vyskytovali najčastejšie.

Ak sa absolvent stretne s požiadavkou znalosti cudzieho jazyka, najpravdepodobnejšie to bude anglický jazyk, ktorý by mal ovládať na pokročilej úrovni.

Z osobných vlastností by mala prevládať samostatnosť, komunikatívnosť a zmysel pre zodpovednosť.

Absolvent ktorý vie samostatne a zodpovedne vyriešiť úlohy, s ktorými sa stretne či už na pracovných pohovoroch, alebo pri výkone svojej práce a taktiež vie úspešne prezentovať svoje výsledky, má najväčšie predpoklady úspešného uplatnenia v praxi.

Prílohy